

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 10. rujna 2008.

Pavao o značajkama apostolskog života

Draga braćo i sestre, sveti Pavao u svojim poslanicama samoga sebe mnogo puta izričito naziva "apostolom" (usp. Rim 1,1; 11,13; 1Kor 1,1; 9,1; 15,9; 2Kor 1,1; 12,12; Gal 1,1; itd.). U nekoliko slučajeva snažno ističe da nipošto nije manje vrijedan od nekih takozvanih "nadapostola" (usp. 2Kor 11,5; 12,11), a u Prvoj poslanici Korinćanima obraća se kršćanima te zajednice kako bi istakao: "Ako drugima nisam apostol, vama svakako jesam" (1Kor 9,2)! Odavde odmah postaje jasno da se Pavlovo poimanje apostolstva ne ograničava na skupinu dvanaestorice što ih je Isus izabrao za svoga života na ovoj zemlji. Pavao dobro znade razlikovati svoj slučaj od "onih koji bijahu apostoli prije" njega (Gal 1,17): njima priznaje sasvim posebno mjesto u životu Crkve. Pa ipak, kao što je svima poznato, u kršćanskoj predaji sveti Pavao naziva se čak apostolom u najizvršnijem smislu te riječi. Sigurno je da u doba početaka kršćanstva nitko nije prevalio toliko kilometara kao on, kopnom i morem, s jedinim ciljem propovijedanja Evanđelja.

U svakom slučaju, u njegovu je poimanju apostolstvo nadilazilo ono vezano samo uz skupinu dvanaestorice što ga je prenio u prvom redu sveti Luka u Djelima apostolskim (usp. Dj 1,2.26; 6,2). Doista, u Prvoj poslanici Korinćanima Pavao ostvaruje jasnu razliku između "dvanaestorice" i "svih apostola" (1Kor 15,5.7). U tom istom tekstu ponizno sebe naziva "najmanjim među apostolima", uspoređujući se čak s nedonoščetom, te doslovno kaže: "Nisam dostojan zvati se apostolom jer sam progonio Crkvu Božju. Ali, milošću Božjom jesam što jesam i njegova milost prema meni ne bijaše zaludna; štoviše, trudio sam se više nego svi oni - ali ne ja, nego milost Božja sa mnom" (1Kor 15,9-10). Metafora nedonoščeta izriče krajnju skromnost; naći će se i u Poslanici Rimljanima svetog Ignacija Antiohijskog: "Najmanji sam od svih, nedonoščeta sam; no bit će mi dano da budem nešto, stignem li do Boga" (9,2). To što ovaj antiohijski biskup kaže gledajući svoje skoro mučeništvo, predviđajući da će ono preobraziti njegovu nedostojnost, sveti Pavao kaže s obzirom na svoju apostolsku zauzetost: u njoj se pokazuje plodnost milosti Božje koja može preoblikovati neuspjelog čovjeka u sjajnog apostola. Od progonitelja u utemeljitelja Crkava: to je Bog učinio od onoga koji je, gledajući evanđeosku korist, mogao biti smatran otpatkom!

Što, dakle, prema poimanju svetoga Pavla, od njega i od drugih čini apostole? Možemo nabrojiti tri glavne značajke. Prva se sastoji u tome da je "vidio Gospodina" (usp. 1Kor 9,1), to jest da je doživio susret s njime koji je odredio njegov život. Sukladno tome u Poslanici Galaćanima (usp. Gal 1,15-16) reći će da je bio pozvan, odabran milošću Božjom po objavljenju njegova Sina poradi navještaja radosne vijesti poganima. U konačnici, Gospodin je taj koji čini apostolstvo, ne vlastito htijenje, pa stoga apostol uvijek mora biti u odnosu s njime. Nije slučajno što Pavao kaže da je "pozvan za apostola" (Rim 1,1), to jest da je apostol "ne od ljudi ni pokojem čovjeku, nego po Isusu Kristu i Bogu Ocu" (Gal 1,1). "Vidjeti Gospodina" znači, dakle, shvatiti da sve polazi od njega.

Druga je značajka da je apostol "poslan." Sam grčki izraz apostolos znači upravo "poslanik, izaslanik", to jest zastupnik i nositelj poruke; on dakle mora djelovati kao osoba ovisna o svome pošiljatelju i kao njegov zastupnik. Upravo stoga Pavao samoga sebe opisuje kao "apostola Isusa Krista" (1Kor 1,1; 2Kor 1,1), to jest kao njegova izaslanika, potpuno u njegovoj službi, do toga da se naziva "slugom Isusa Krista" (Rim 1,1). Još jednom u prvi plan izranja ideja o tuđoj inicijativi, inicijativi Božjoj u Kristu Isusu, o kojoj apostol potpuno ovisi; no naročito je istaknuta činjenica da je od Boga primljeno poslanje koje se u njegovo ime vrši, pri čemu svaki osobni interes pada u potpunosti u drugi plan.

Treći je zahtjev vršenje "navještaja Evanđelja", a kao posljedica toga i utemeljenje Crkava. Naslov "apostola", doista, ne može biti počasni naslov. On konkretno i dramatično obuzima čitav život dotične osobe. U Prvoj poslanici Korinćanima Pavao uzvikuje: "Nisam li apostol? Nisam li vidio Isusa, Gospodina našega? Niste li vi djelo moje u Gospodinu?" (1Kor 9,1). Slično u Drugoj poslanici Korinćanima izjavljuje: "Vi ste pismo naše... pismo Kristovo kojemu mi poslužismo, napisano ne crnilom, nego Duhom Boga živoga" (2Kor 3,2-3). Zapravo, snaga djela objavljuje identitet apostola. A koliko je do djela, Pavao može mnoga pokazati. I dalje u Drugoj poslanici Korinćanima, raspravljajući protiv nekih koji su se podmuklo uznosili da su čak nadapostoli, on donosi dojmljiv popis čitavog niza dokaza koji pokazuju njegovo apostolstvo: "Poslužitelji su Kristovi? Kao mahnit govorim: ja još više! U naporima - preobilno; u tamnicama - preobilno; u batinama - prekomjerno; u smrtnim pogiblima - često... Triput sam bio šiban, jednom kamenovan, triput doživio brodolom... Česta putovanja, pogibli od rijeka, pogibli od razbojnika, pogibli od sunarodnjaka, pogibli od pogana, pogibli u gradu, pogibli u pustinji, pogibli na moru, pogibli od lažne braće; u trudu i naporu, često u nespavanju, u gladi i žeđi, često u postovima, u studeni i golotinji! Osim toga, uz drugo, salijetanje svakodnevno, briga za sve crkve" (2Kor 11,23-28).

Ne čudi nas stoga što Zlatousti govori o Pavlu koji je "dijamantna duša" (Panegirici, 1,8), te nastavlja govoreći: "Na isti način kao što se plan, prijanjajući uz različite tvari, još više jača..., tako je i riječ Pavlova pridobivala za svoju stvar sve one s koji ma je dolazila u dodir, a oni koji su mu se suprotstavljali,

zarobljeni vlastitim govorima, postajali su hrana toga duhovnoga plamena" (ibid., 7,11). To objašnjava zašto Pavao opisuje apostole kao "suradnike Božje" (1Kor 3,9; 2Kor 6,1), jer milost Božja djeluje s njima. Tipičan čimbenik pravoga apostola, što ga dobro naglašava sveti Pavao, jest svojevrsno poistovjećivanje između Evanđelja i evangelizatora, jer su oboje dionici iste sudbine. Nitko kao Pavao, doista, nije pokazao koliko je navještaj križa Kristova "sablazan i ludost" (1Kor 1,23), na koju mnogi odgovaraju nerazumijevanjem i odbacivanjem. Apostol je dionik te sudbine i Pavao to zna. Korinćanima piše, ne bez daška ironije: "Bog je, čini mi se, nas apostole prikazao posljednje, kao na smrt osuđene, jer postali smo prizor svijetu, i anđelima, i ljudima - mi ljudi poradi Krista, vi mudri u Kristu; mi slabi, vi jaki; vi čašćeni, mi prezreni; sve do ovoga časa i gladujemo, i žeđamo, i goli smo, i pljuskuju nas, i beskućnici smo, i patimo se radeći svojim rukama. Proklinjani blagoslivljamo, proganjani ustrajavamo, pogrđivani tješimo. Kao smeće svijeta postasmo, svačiji izmet sve do sada" (1Kor 4,9-13). Nema nikakva mazohizma u ovim riječima, nego samo živa svijest da je potpuno združen s naviještenom riječju.

Pavao doista dijeli sa stoičkom filozofijom svoga doba ideju čvrste ustrajnosti u svim teškoćama koje bi mogle naići; no on nadilazi isključivo humanističko viđenje, podsjećajući na ljubav Božju i Kristovu: "Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač? Kao što je pisano: 'Poradi tebe ubijaju nas dan za danom i mi smo im ko ovce za klanje.' U svemu tome nadmoćno pobjeđujemo po onome koji nas uzljubi. Uvjeren sam doista: ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem" (Rim 8,35-39).

Kao što se vidi, sveti Pavao bio je predan Evanđelju dvadeset i četiri sata dnevno! Svoju je službu vršio vjerno i radosno, "da pošto-poto neke spasi" (1Kor 9,22). A s obzirom na Crkve, premda je znao da je s njima bio u očinskom odnosu (usp. 1Kor 4,15), ako ne i majčinskom (usp. Gal 4,19), zauzimao je stav potpunoga služenja, lijepo izjavljujući: "Mi nismo gospodari vaše vjere, nego suradnici vaše radosti" (2Kor 1,24). Gospodin neka nam svima pomogne da rastemo iz ovakva primjera: to nam je toliko potrebno!

Poruka Francuskoj uoči apostolskoga posjeta

Draga braćo i sestre, sljedećeg petka poduzet ću svoj prvi pastoralni posjet Francuskoj kao nasljednik Petrov. Uoči svoga dolaska, želja mi je uputiti srdačan pozdrav francuskome narodu i svim stanovnicima te ljubljene zemlje. Dolazim među vas kao glasnik mira i bratstva. Vaša zemlja nije mi nepoznata. U više sam je navrata posjetio i upoznao njezinu velikodušnu tradiciju gostoprimstva i tolerancije, kao i čvrstoću njezine kršćanske vjere te njezinu visoku humanističku i duhovnu kulturu. Ovaj put, povod je moga dolaska proslava sto pedesete

obljetnice ukazanja Djevice Marije u Lourdu. Prije nego posjetim Pariz, glavni grad vaše zemlje, bit će mi osobita radost sjediniti se s mnoštvom hodočasnika koji će doći slijedeći korake jubilejskoga hoda, za svetom Bernardicom do pećine Massabielle. Moja će molitva biti naročito snažna pred Našom Gospom na nakane cijele Crkve, posebice za bolesne, za zapostavljene, ali i za mir u svijetu. Neka Marija za sve vas, a osobito za mlade, bude uvijek Majka pozorna na potrebe svoje djece, svjetlo nade koje obasjava i vodi vaše korake! Dragi francuski prijatelji, pozivam vas da se združite s mojim molitvama da ovo putovanje donese obilne plodove. U radosnom iščekivanju da uskoro budem među vama, zazivam na svakoga od vas, nad vaše obitelji i nad vaše zajednice, majčinsku zaštitu Djevice Marije, Naše Gospe Lurdske. Bog vas blagoslovio!

Papin pozdrav hrvatskim hodočasniciima na hrvatskom:

S radošću pozdravljam hrvatske hodočasnike, a osobito skupinu vjernika iz Splita. Poput Svetoga Pavla, neumornog navjestitelja evanđelja koji nije dopustio da ga išta udalji od Gospodina, budimo i mi vjerni apostoli Kristovi i suradnici Božji. Hvaljen Isus i Marija!

© Copyright - Libreria Editrice Vaticana